

Geef ze gerust een krentenbol

Aaf Brandt Corstius bij Meulenhoff:

Het jaar dat ik 30 werd

Eindelijk 40

Trouwboekje

Het jaar dat ik (2x) moeder werd

Gun iedere kabouter zijn eigen muts

Ik ga tóch iets zeggen

Geef ze gerust een krentenbol

Aaf Brandt Corstius

Geef ze gerust een
krentenbol

MEULENHOF

ISBN 978-90-896-8358-8

ISBN 978-94-023-2660-4 (e-book)

ISBN 978-90-528-6959-9 (audio)

NUR 320

De stukken in deze bundel verschenen eerder in tijdschrift *Margriet* en in *de Volkskrant*.

Omslagontwerp: Alexandra de Vries

Auteursfoto: Pauline Niks

Vormgeving binnenwerk: Steven Boland

© 2025 Aaf Brandt Corstius en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Inhoud

Ik hou van jij	11
Peutertijd	15
Schoenendoos	17
Achterstandskindje	19
Kind	21
Alleen met kinderen	23
Zomaar	25
Schaapje	27
Frans opvoeden	29
Pirelli	31
Prikje	33
Moederdag	35
Moederdag II	37
Vragen	39
Boze moeder	41
Kleuter	43
Toneelstuk	45
Kelder	47
Klappenpot	49
Stem	51
De Perfecto's	53

Broeds	55
Rifka	57
Navelstreng	59
Gebied	61
Cadeau	63
Apoe	65
Bezweren	67
Bos	69
Slijm	71
Knutselen	73
Voorlezen	75
Luizenmoeder	77
Strokel	79
Schermen	81
Juf	83
Basisschooltijd	85
Gaatjes	87
De rivier	89
Huisje	91
Voor het eerst op kamp	93
Nijntje	95
Symmys	97
Herinneringen	99
Bandana	101
Verkeer	103
Tenue	105
Zwemlesinzicht	108
Vaderdag	110
Klagerijtje	112
Paradijs	114
Huizenruil	116

Kostuums	118
Dictafoon	120
Luizen	122
PowerPoint	124
Baby	126
Ijskastrelikwieën	129
Ziek	131
Combi	133
Boy	135
Yoga	137
Baron	139
Bankrekening	141
Headset	143
Ziekjes	145
Doorzetten	147
Kruispunt	150
Tuinen	152
Golfen	154
Perfectionisme	156
Veldje	158
Glijbanen	160
Ben en Rif maken schoon	162
Negen dagen	164
Kooplust	166
Therapie	168
Badkamer	170
Snackbar	172
Voetbal	174
Met zijn zessen	176
Londen	178
Hotel	180
Frans wandelen	182

Fietsen met baby	184
Kerstprullen	186
Thuischool	188
Kinderen die lezen	190
Kerschema	192
Voetbal II	194
Monument	196
Ernie	198
Weghangen	200
Speurtocht	202
Heimwee	204
Lunchtrommel	206
Missen	209
Tieners	211
Scholen	213
Pols	215
Gipskamer	217
Acteurs van vroeger	219
Kleedgeld	221
Pc	223
School	225
Uitval	227
Parijs met Rif	229
Doef	231
Achterbank	233
Rome	235
Bios	237
Truien	239
Hut	241
Zang en dans	243
Toetsen	245

Lasergamen	247
Character	249
Het huisje van Ron	251
Zielig	253
Rustig	255

Ik hou van jij

Er zijn twee moeder-schrijfstermomenten die ik me goed herinner. Het ene moment zat ik met Leontine van den Bos, de toenmalige hoofdredacteur van *Margriet*, op een Amsterdams terras. Het was de zomer van 2009. Benjamin zat in mijn buik, al heel prominent, want hij zou bij zijn geboorte op 12 december een baby van 4,9 kilo zijn, al wist ik nog niet dat hij een jongetje was, of dat hij 4,9 kilo zou wegen, of dat hij 12 december geboren zou worden.

Leontine vroeg me om columnist te worden voor *Margriet*, en dat ben ik nu – Benjamin is nu vijftien – nog steeds.

Het andere moment was een paar maanden later. Het was winter, Benjamin was er inmiddels, hij heette dus Benjamin en dat werd al gauw Ben. Ik zat met Pieter Broertjes, de toenmalige hoofdredacteur van *de Volkskrant*, in een ander etablissement. We bespraken hoe en wanneer ik zou overstappen van *nrc.next*, waar ik tot dan toe een dagelijkse column had, naar *de Volkskrant*. Pieter zat op een stoel, ik op een bankje aan de caf  tafel, en Ben lag naast me op dat bankje, rustig te slapen in zijn skipak.

Niet alle stukjes die ik erna schreef gingen over Benjamin en Rifka – Rifka werd een jaar en een maand na Ben geboren –

want ik wist dat je als columnist wel variatie moet aanbrengen in waarover je schrijft. Dan weer je kind, dan weer je kat, dan weer de buurvrouw, dan weer fluitenkruid. (Echt, nog nooit zo veel reacties gekregen als toen ik in een soort deadlinenood zomaar een column over fluitenkruid schreef.) En als vrouwelijke columnist moet je al helemaal oppassen: niet te veel over je kinderen schrijven! Bij mannelijke columnisten vinden mensen dat leuk en sympathiek en schattig en gevoelig. Bij vrouwen vinden ze het algauw te veel.

Enfin, zoals Martin Bril altijd schreef.

Een van de dingen waar ik spijt van heb, als moeder, is dat ik niet elke dag voor eigen gebruik alle leuke dingen heb opgeschreven die mijn kinderen zeiden. Ik bleek daar veel te lui voor te zijn.

Ik heb wel een boekje, opgeborgen bij de fotoboeken, een mooi oranjegouden notitieboekje waar ik vol goede moed in begon op te schrijven wat ze zeiden toen ze net leerden praten. Ze hadden bijvoorbeeld een lieve oppas, maar als ik thuiskwam was de oppas onmiddellijk persona non grata. ‘Jas pakken,’ zei Ben als peuter dan resoluut tegen haar.

Ik bewaarde wel alle briefjes die ze me schreven, natuurlijk. ‘Apoe kwijt,’ was de korte mededeling die Rif op een avond aan haar stapelbed had geplakt. Apoe was haar knuffel, en in haar hanenpootjes liet ze ons dit weten.

Nu ik voor het maken van deze bundel door jaren en jaren columns heen ging – Ben is vijftien, Rif veertien, dus dan weet je wel hoeveel het er zijn, heel veel *Margriet* en nog veel meer *Volkskrant*, bleek ik allemaal dingen in mijn columns genoteerd te hebben die ik zelf vergeten was. Wat een ontzettend handig beroep, columnist, voor een moeder die te laks is om in een oranjegouden notitieboekje de uitspraken van haar kinderen vast te leggen.

Een van de mooiste uitspraken die door het selecteren van stukken voor deze bundel weer bovenkwam, was ‘Ik hou van jij’. Dat zei Ben – en dit was ik oprecht vergeten, wat erg – blijkbaar vaak tegen mij. Ik herinnerde me wel ons ritueel als hij ’s avonds uit bad kwam: dan zette ik hem op zijn aankleedkussen, en dan legde hij altijd zijn zware, zachte hoofd op mijn schouder. Zo lief. Maar ‘Ik hou van jij’: dat was ik vergeten.

Sommige dingen was ik niet vergeten, maar kwamen ineens weer heel erg naar boven. De twee papieren sandaaltjes die Rif voor zichzelf maakte in haar bovenbed, de plek waar ze elke avond met een heel assortiment aan papier, karton, Pritt-stiften en scharen (ja echt, dat liet ik toe) lag te knutselen tot ze in slaap viel. Toevallig vond ik zo’n sandaaltje vlak na het samenstellen van deze bundel, bij het opruimen van een kast. Ik liet het uitgelaten aan Rifka zien. Ze keek ernaar. Wat moest ze daar nou weer mee? Op een dag zal ze vast blij zijn dat ik het bewaard heb. Denk ik.

Zo veel dingen zijn er veranderd, door de jaren heen. De knuffel Apoe raakte een arm kwijt doordat Rif die in de loop der tijden helemaal opgeknabbeld had. En toen raakte de gehele Apoe kwijt, na een weekendje Londen.

Ben zegt niet meer ‘Ik hou van jij’, maar hij houdt natuurlijk wel van me, dat merk ik als hij keihard met me begint te stoeien en me met alle kracht – hij is nu langer dan ik – omduwt.

Ik ben niet meer getrouwd met Gijs, hun vader en lange tijd mijn man. Die komt natuurlijk veel voor in dit boekje, omdat we de kinderen grotendeels samen hebben opgevoed, en daar ben ik nog steeds heel gelukkig om. Mijn stiefkinderen Kobus en Olivia zijn al een tijd het huis uit. Over hen schreef ik minder vaak, omdat ze niet mijn eigen kinderen zijn, maar ze zijn net zo belangrijk, en van hen leerde ik al

voor ik zelf moeder werd zoveel over ouderschap en het gezin, en vooral over liefde.

We gingen van een gezin van, vaak, zes personen naar een gezin van nu drie personen, met een wisselend circusje van huisdieren erbij. Het was altijd gezellig, soms heel druk, soms aten we veel te vaak voorverpakte ravioli met als enige groente-element kerstomaatjes, soms zag ik op de camping gezinnen die het allemaal beter deden dan wij, soms zat ik om zes uur 's ochtends al bij een zandbak en wist ik niet hoe ik de dag ging doorkomen, altijd viel ik rond het eind van de middag tussen de kinderen in op de bank in slaap terwijl zij *Het molletje* keken, altijd las ik ze te veel boekjes voor, altijd speelde ik op hun feestje met een theedoek om mijn hoofd de doodenge Heksje Griebelbeksje, altijd ging ik ze net iets te vroeg halen van de crèche, altijd krijgen we, nu ze op de middelbare school zitten, een beetje ruzie als ik ze woordjes overheer, en altijd komt dat goed.

Een van de liefste dingen die iemand – het was een goede vriend die ik al een kwarteeuw ken – ooit tegen me heeft gezegd over mijn moederschap is: ‘Niemand zal ooit tegen jou kunnen zeggen dat je er niet ten volste van geniet.’ En dat is zo.

PEUTERTIJD

Schoenendoos

Op de crèche zijn ze al weken, wat zeg ik: maanden, bezig met het thema ‘logeren’. Nu weten mijn kinderen daar alles van af, want soms gaan ze een avond logeren bij hun oma. Dan gaan Gijs en ik uit eten, laat naar bed en uitslapen. Of zoiets. Nee, eigenlijk altijd dat.

Maar het kan nooit kwaad om kinderen op vroege leeftijd te onderwijzen over het fenomeen logeren, moeten ze bij de crèche gedacht hebben, dus werden er kleine stretchers aangeschaft, mochten ze een dag in pyjama komen, en rouleerde er een Dikkie Dik-knuffel die bij de kinderen kwam logeren.

Op de laatste twee punten ging het mis bij ons. Ik stuurde mijn kinderen op de verkeerde dag met hun pyjama aan naar de crèche – de koudste dag van het jaar ook nog eens. En Dikkie Dik raakte bij ons meteen kwijt.

Dat is het wonderlijke van kleine kinderen: ze kunnen dingen in een handomdraai grondig kwijtmaken. Ik zat niet op te letten, want ik las verwoed in het logeerschrift van Dikkie Dik. De ouders moesten daarin een verslag schrijven van wat hij bij de kinderen thuis had meegemaakt. Het gaf mij veel inzicht in hoe het bij anderen thuis toging. Dikkie Dik had ergens broccoli gegeten – dus die kinderen aten dat gewoon!

Dikkie Dik sliep bij een ander kind in een volledig opgemaakt bed (er zaten geprinte foto's bij) – dus zij sliep niet meer in zo'n babyslaapzak waar Rifka uit weigerde te komen! En haar moeder had de georganiseerdheid en tegenwoordigheid van geest om foto's op gezette tijden te printen, in plaats van één keer in de tien jaar, en haar printerlint was niet chronisch op!

Nou ja.

Toen had ik dus tien minuten niet opgekeken, en was Dikkie Dik kwijt. Het hele huis hebben we daarna omgekeerd. We hebben zelfs, en ik schaam me aan de ene kant om dat toe te geven, maar aan de andere kant vind ik het ook wel weer degelijk ouderschap, de vuilnisbak item voor item leeggehaald om te kijken of Rifka Dikkie Dik daarin gegooid had.

Nee, ook daar was hij niet.

Ik bleef de logeertermijn van Dikkie Dik maar verlengen, in de hoop dat ik hem terug zou vinden.

Dit weekend wees Rifka ineens naar een oude sinterklaas-surprise van Gijs' zoon Kobus, een gepapier-machede haai die boven op de ijskast staat, met alle cadeautjes er nog in. (Ja, zo georganiseerd is ons huishouden dan weer wel.)

Ze haalde de cadeaus en papiersnippers eruit, en ineens zag ik een oranje staart verschijnen. Een gloriemoment.

Die avond vroeg ik Rifka of Dikkie Dik nu dan bij haar mocht logeren, in, uiteraard, een speciaal geprepareerde schoenendoos met dekentje (dit had ik afgekeken van de brocolimoeder).

Nee, zei ze beslist.

Achterstandskindje

Het papadagcafé, noem ik het. Vaak zie ik daar, als ik er koffie zit te drinken, vaders uit de buurt die ook aan de koffie zitten, met een van hun peuterkinderen op schoot. Andere scenario's: papa leest de krant en peuter speelt verderop op de grond/papa typt verwoed op zijn iPhone en peuter speelt in de dames-wc.

De vader die ik nu zag, staarde voor zich uit terwijl zijn peuter probeerde om zich van de trap te storten. Gelukkig zagen we het op tijd.

De vader is een buurtgenoot, een vage kennis, en we kwamen meteen op het onderwerp waar alle buurtgenoten met kleine kinderen het over hebben: de inschrijving voor school.

Waar ik woon, een dichtbevolkte grote stad, moet je loten om op school te komen. En iedereen wil naar dezelfde paar scholen: goede, hoog aangeschreven scholen.

De vader met wie ik sprak, vroeg me of ik mijn kinderen al had ingeschreven bij een van die goede scholen. Ze zijn één en nul, antwoordde ik, dus inschrijven mag nog niet. Op de dag van hun tweede verjaardag zal ik, net als alle andere ouders, meteen de inschrijvingsformulieren posten, met een gloeiende motivatiebrief waarom juist mijn kind recht heeft

op een school waar goed onderwijs gegeven wordt, waar de ouders betrokken zijn en waar de leerlingen op hun verjaardag op mini-Gouden Boekjes trakteren, want daar zit geen suiker in en dat is nog leerzaam ook.

‘Je wordt er wel een beetje gek van,’ zei de vader ineens. Zijn oudste kinderen zitten op dé school, waar ouders de hele dag voor de deur staan te lobbyen om hun kind erop te krijgen. ‘Minstens vier mails per dag krijg je. Van andere ouders. Zijn ze weer een cadeau voor de juf aan het regelen. Of hebben ze weer een bijeenkomst georganiseerd.’

Het schooljaar was nog maar op de helft, en hij had al drie borrels achter de rug. Lange, uitgebreide borrels, met alle ouders van de klas.

En toen zijn zoon op school begon, met vier jaar, konden zijn collegaatjes al lezen. Hadden ze thuis geleerd. Van hun enthousiaste, streberige, vurige motivatiebrieven schrijvende ouders.

Zijn zoontje was de enige die zich vier jaar lang onledig had gehouden met activiteiten als met zand spelen, zand opeten en in zand rondrollen. En zo werd hij het zielige achterstandskindje van de klas.

Het café liep vol met papadagklanten, en ik moest weer aan het werk. Met een nieuw probleem om door afgeleid te raken: kan een goede school ook te goed zijn?

Kind

‘Je bent geen kind meer,’ zei de vrouw van de bloemenwinkel tegen me. Ik begreep wat ze bedoelde. Mijn vader was net overleden, en ze wist waarschijnlijk dat mijn moeder al was gestorven toen ik nog klein was. Het klopte. Ik was geen kind meer. Of: niemands kind meer.

‘Ja, ik ben nu volwassen,’ zei ik. Om het gesprek de luchtige toon te geven die je volgens mij in een vrolijke, lichte bloemenwinkel moet bezigen, zei ik erachteraan: ‘Het werd ook wel tijd dat ik volwassen werd.’

Een paar weken ervoor had ik het telefoontje gekregen dat hij echt niet lang meer zou leven. Het eerste waar ik tijdens dat telefoontje aan dacht, was een scène uit de film *Gravity*.

In *Gravity* zweven een mannelijke en een vrouwelijke astronaut losjes door de ruimte, zoals astronauten dat doen. Hun ruimtestation krijgt panne, hun zuurstof raakt op. Na enige tijd schiet de mannelijke astronaut met een enorme vaart de ruimte in, om nooit meer terug te keren. De vrouw blijft achter in haar onhandige witte pak, verloren in de ruimte, zonder een plek om te schuilen.

Het klinkt pathetisch, maar het was gewoon het eerste beeld dat in mijn hoofd opkwam toen ik dat telefoontje over

mijn vader kreeg. Ik zag de astronoute voor me, alleen in het heelal.

Er is geen groot psycholoog voor nodig om dat beeld te duiden.

Ik schrok ervan. Had ik me niet op mijn dertigste losgemaakt van mijn vader? Had ik toen niet besloten hem alleen nog te zien als een leuke man, een grappige toevoeging aan mijn leven, en niet als iemand op wie ik moest leunen of steunen? Had ik van die fladderige band niet enorm genoten, en had die losheid me ook niet op de been gehouden toen hij ziek was? Waarom kreeg ik dan nu het gevoel dat hij de enige mens in het heelal was aan wie ik me kon vasthouden?

Ik kwam thuis na dat ene telefoontje, en gelukkig bleek ik niet in het oneindige, veel te stille heelal te zijn. Het was er een pandemonium; vier kinderen plus bezoek, overal knutselspullen en omgekeerde rugtassen. Mijn dochter wilde op schoot en mijn zoon eiste iets over een iPhone. Gijs was in de keuken bezig met het eten.

Een paar weken later, toen mijn vader echt dood was, weggeschoten uit de wereld om nooit meer terug te keren, schreef een kennis aan mij: 'Droog je tranen maar in zacht peuter- en kleuterhaar. Dat is bewezen de beste remedie.'

Het klopte. Ik zweefde niet los rond. Ik moest boterhammen smeren, boeken voorlezen en maillots over kleine beentjes trekken. En dat helpt. Beter dan wat dan ook. Ik heb geen ouders meer, maar ik ben wel moeder.

Alleen met kinderen

Omdat Gijs met zijn twee grote kinderen op reis ging, een reis waarin ze gewoon konden tennissen, flaneren, laat op de avond pizza eten en ergens losjes een tent neerwerpen zonder te checken of er ravijnen, zwembaden of andere peuter bedreigende zaken in de buurt waren, was ik een week thuis met Benjamin en Rifka. Of eigenlijk: acht dagen.

Ik had het op orde. Mijn zus was over uit Amerika, en die zou kunnen helpen. Mijn deadlines had ik gerangschikt over de crèchedagen. Ik zou 's avonds vroeg gaan slapen om niet oververmoeid te raken door nachtelijke episodes. En ik zou mezelf verantwoord voeden met gerechten uit *Plenty* van Yotam Ottolenghi, mijn nieuwe vegetarische kookbijbel. Ook had ik feesten en partijen in het verschiet, voor mijn eigen volwassen gezelligheid, want als je acht dagen met twee piepkleine kinderen en je deadlines alleen bent, is het best prettig om eens over iets anders te praten dan rozijnen of racebanen.

Maar op de terugweg van ons tweede feestje begon Rifka te huilen, en daar hield ze de volgende acht dagen alleen mee op als ze haar neus moest ophalen. Ze was ziek.

Tot zover het schema van werk, feesten en vroeg naar bed. De nachtrust liet ik vervallen. Ook mijn gezonde dieet paste

ik aan: ik deed nu mee met de peutermaaltijden, dus ik leefde op vissticks en restjes appelmoes. De feesten en partijen cancelde ik. Dat was ook wel handig, want ik kon toch niet meer douchen. Er was altijd iemand aan het huilen of anderszins wakker, dus liet ik de persoonlijke hygiëne varen en hulde ik me in wijde, alomvattende lappen die een mogelijke zweetgeur hopelijk tegenhielden. Omdat Rifka overdag steeds sliep, kon ik niet met Benjamin naar parken en pleinen, dus bedacht ik activiteiten op de stoep voor ons huis. De bakfiets wassen met een emmertje en een spons. De andere fietsen wassen met een emmertje en een spons. Mama wassen met een emmertje en een spons. Dat kwam dan weer goed uit.

's Avonds duurde het uren voordat Rifka haar gehuil staakte, dus ik leerde mezelf aan om, op de seconde dat zij stopte met huilen, ter plaatse neer te vallen en te gaan slapen. Zo vond ik mezelf soms terug in een hoek op zolder.

Aan het eind van dag acht kwam mijn schoonmoeder helpen, want gelukkig was ik niet al die tijd alleen. Zij kreeg een huilbui en een woede-uitbarsting over zich heen, en een maaltijd waarin vissticks wederom een belangrijke rol speelden.

En toen waren mijn acht dagen bijna voorbij, en belde ik mijn vriendin S., die sinds jaren alleen moeder is, en zei: 'Respect.' Daarna ging ik slapen.